

Apel organizacji polskiego sektora rolno-spożywczego o moratorium legislacyjne dla rolnictwa UE

Szanowni Państwo,

w imieniu środowisk rolniczych i sektora rolno-spożywczego zwracamy się z apelem o przyjęcie moratorium na procedowanie oraz przyjmowanie do czasu przeprowadzenia pełnego przeglądu skumulowanych kosztów regulacyjnych oraz przyjęcia nowych ram finansowych UE i WPR po 2027 r., aktów prawnych, które nakładają nowe obciążenia administracyjne, organizacyjne lub finansowe na rolników, hodowców, producentów żywności, zakłady przetwórcze oraz pozostałych operatorów łańcucha rolno-spożywczego.

Nie kwestionujemy potrzeby wysokich standardów bezpieczeństwa żywności, ochrony środowiska, dobrostanu zwierząt i przejrzystości rynku. Podkreślamy jednak, że obecny moment jest szczególnie nieodpowiedni do dalszego zwiększania presji regulacyjnej na europejskie rolnictwo i przetwórstwo.

Nasz sektor działa w warunkach długotrwałej niestabilności wywołanej konfliktami zbrojnymi, wzrostem kosztów energii, nawozów, pracy, pasz, transportu i finansowania, a także zwiększoną konkurencją importową. Jednocześnie rolnicy i zakłady ponoszą wysiłek dostosowania się do Europejskiego Zielonego Ładu, polityki klimatycznej, nowych wymogów środowiskowych i zmieniających się standardów raportowania.

Szczególnie dotkliwe skutki tej kumulacji odczuwają gospodarstwa towarowe, produkujące na rynek, inwestujące w modernizację, dobrostan, efektywność energetyczną, technologie środowiskowe i bezpieczeństwo produkcji. To właśnie te podmioty ponoszą istotne ryzyko gospodarcze, utrzymują znaczną część podaży surowców rolnych i zapewniają ciągłość dostaw dla przetwórstwa oraz handlu. Jednocześnie jako producenci surowca, mają ograniczoną możliwość przenoszenia rosnących kosztów regulacyjnych, administracyjnych i raportowych na cenę sprzedaży, która kształtowana jest przez warunki rynkowe i relacje w całym łańcuchu dostaw. Nakładanie kolejnych obowiązków bez oceny kosztów, realnych okresów przejściowych i dedykowanego finansowania osłabia nie tylko ich konkurencyjność, ale również zdolność Unii Europejskiej do utrzymania własnej produkcji żywności

Szczególnie niepokojące jest to, że dalsze projekty regulacyjne są procedowane równolegle z pracami nad nowym budżetem UE na lata 2028–2034, przyszłą Wspólną Polityką Rolną i konstrukcją polityki spójności. Skoro nie są jeszcze ostatecznie przesądzone ani architektura budżetu, ani zakres interwencji WPR i polityki spójności, nakładanie nowych obowiązków może doprowadzić do braku spójności polityk UE. Może też uniemożliwić skierowanie przyszłego wsparcia finansowego dokładnie tam, gdzie nowe regulacje wygenerują największe koszty.

Wnosimy, aby w pierwszej kolejności zatrzymać, odłożyć lub poddać ponownej ocenie prace legislacyjne, wdrożeniowe i wykonawcze dotyczące najbardziej dotkliwych obszarów regulacyjnych:

1. pakiet regulacji dotyczących transportu zwierząt i dobrostanu zwierząt,
2. EUDR – rozporządzenie dotyczące produktów wolnych od wylesiania,
3. PPWR – rozporządzenie dotyczące opakowań i odpadów opakowaniowych,
4. Soil Monitoring Law – projekt przepisów dotyczących monitorowania i odporności gleb,
5. SUR – rozporządzenie dotyczące zrównoważonego stosowania środków ochrony roślin,
6. Nature Restoration Law – rozporządzenie dotyczące odbudowy zasobów przyrodniczych,

Dobór powyższych obszarów nie ma charakteru przypadkowego. Obejmuje on te inicjatywy, które w największym stopniu kumulują koszty dostosowawcze, obowiązki administracyjne, ryzyka inwestycyjne i niepewność planowania po stronie gospodarstw, firm przetwórczych oraz pozostałych uczestników łańcucha rolno-spożywczego. Są to zarazem regulacje o najszerzym zasięgu oddziaływania – wpływające jednocześnie na sposób produkcji, warunki prowadzenia działalności, obowiązki dokumentacyjne, relacje w łańcuchu dostaw oraz konkurencyjność wobec importu spoza UE.

Przypominamy również, że protesty rolników w latach 2023–2024 były bezpośrednim sygnałem sprzeciwu wobec kumulacji obciążeń wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu. Komisja Europejska zapowiadała wówczas złagodzenie i uproszczenie polityki klimatycznej wobec rolnictwa. Choć przyjęto wybrane działania upraszczające, problem kumulacji kosztów regulacyjnych nie został rozwiązany systemowo.

Dlatego apelujemy o:

po pierwsze, wstrzymanie nowych inicjatyw nakładających obowiązki na rolników i zakłady rolno-spozywcze do końca kadencji PE;

po drugie, dokonanie pełnego przeglądu skumulowanych kosztów regulacji przyjętych i procedowanych od 2019 r.;

po trzecie, powiązanie każdej przyszłej regulacji z realnym, dedykowanym źródłem finansowania w ramach WPR, polityki spójności lub innych instrumentów UE;

po czwarte, przeprowadzenie testu konkurencyjności wobec importu z państw trzecich, w tym w kontekście nowych umów handlowych;

po piąte, zapewnienie, że żaden nowy obowiązek nie zostanie przyjęty bez oceny jego wpływu na koszty produkcji, bezpieczeństwo żywnościowe, pozycję gospodarstw aktywnych rynkowo – niezależnie od ich skali – oraz zakładów przetwórczych.

Europejskie rolnictwo potrzebuje stabilności, przewidywalności i uczciwych warunków konkurencji. W obecnej sytuacji priorytetem UE powinno być zabezpieczenie produkcji żywności, odbudowa konkurencyjności i uporządkowanie systemu wsparcia po 2027 r., a nie dokładanie kolejnych obowiązków przed ustaleniem, kto i z jakich środków ma sfinansować ich wykonanie.

Federacja Branżowych Związków Producentów Rolnych
Federacja Gospodarki Żywnościowej
Federacja Przedsiębiorców Polskich
Krajowa Izba Gospodarcza – Komitet Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
Krajowa Izba Producentów Drobiu i Pasz
Krajowa Rada Drobiarstwa
Krajowe Zrzeszenie Producentów Rzepaku i Roślin Białkowych
Krajowy Związek Plantatorów Buraka Cukrowego
NSZZ Solidarność Rolników Indywidualnych
Ogólnopolski Związek Plantatorów Tytoniu w Grudziądzu
Okręgowy Związek Plantatorów Tytoniu w Augustowie
Polska Federacja Hodowców Bydła i Producentów Mleka
Polska Federacja Producentów Żywności
Polska Federacja Rolna
Polska Izba Mleka
Polska Izba Produktu Regionalnego i Lokalnego
Polski Związek Hodowców i Producentów Trzody Chlewnej POLSUS
Polski Związek Ogrodniczy
Polski Związek Producentów Roślin Zbożowych
Polski Związek Producentów Ziemniaków i Nasion Rolniczych
Polskie Zrzeszenie Producentów Bydła Mięsnego
POLPIG Krajowy Związek Pracodawców Producentów Trzody Chlewnej
POLSOR Polskie Stowarzyszenie Obsługi Rolnictwa
Stowarzyszenie „Agrointegracja”
Stowarzyszenie Krajowa Unia Producentów Soków
Stowarzyszenie Polskich Dystrybutorów Owoców i Warzyw „Unia Owocowa”
Stowarzyszenie Rzeźników i Wędliniarzy RP

UPEMI Unia Producentów i Pracodawców Przemysłu Mięsnego

Związek Polskie Mięso

Związek Producentów Cukru w Polsce

Związek Sadowników RP